

intervisiemomenten) voor de praktijkwerkers. Ook wordt er een introductie cursus, specifiek voor herstelbemiddeling, aangeboden. Daarnaast brengt het team de mensen regelmatig samen in werkgroepen. Daarin worden bepaalde items gedurende een bepaalde periode meer in de diepte uitgewerkt.

Naast het eerder procesmatig begeleiden van de veldwerkers worden er regelmatig voordrachten gegeven en artikels geschreven. Met deze laatste twee initiatieven wordt een ruimere sensibilisering van het herstelrechtelijk ideeëngoed beoogd.

Het herstelrecht is de rode draad in het verhaal. Het team herstelgerichte afhandelingen benadert het veld vanuit deze visie en daar waar nodig tracht men méér aandacht te ontwikkelen voor de herstelidee. Niet het delict op zich staat centraal maar wel de gevolgen ervan. Dader en slachtoffer worden als eerste betrokkenen maximaal aangesproken om toekomstgericht te zoeken naar een vorm van herstel of een oplossing voor de gevolgen van het delict.

In de projecten 'gemeenschapsdienst' en in de 'leerprojecten' is er meestal geen sprake van een rechtstreekse uitwisseling van informatie tussen dader en slachtoffer en staat men voor de uitdaging hoe men deze projecten méér herstelgericht kan maken.

De vereniging stelt ook een tijdelijke steunpunt ter beschikking voor alle diensten en individuele professionelen, betrokken bij de herstelgerichte afhandelingen van jeugddelinquentie. In die zin beperkt de werking zich niet tot de ondersteuning van de drie afhandelingsvormen. De vereniging heeft eveneens oog voor de nodige afstemming met andere vormen, met name voor het experiment Hergo en Slachtoffer in Beeld voor minderjarigen. Daarnaast streeft ze naar overleg en samenspraak, en dit niet alleen binnen de sector, maar ook tussen de sectoren en zelfs over de bevoegdheden van justitie en welzijn heen.

Kortom, zowel visie- als methodiekontwikkeling voor de verschillende afhandelingsvormen staan op de werkagenda. Coördinatie, afstemming en veralgemeenbaarheid zijn sleutelbegrippen voor het geheel. Het brede concept waarbinnen dit alles dient te gebeuren is het herstelrecht ('restorative justice'). De vereniging heeft hierbij als finale bedoeling bij te dragen tot een meer welzijnsgerichte benadering van criminaliteit en onveiligheid in het algemeen.

De medewerker implementatie kinderrechten is te bereiken in de Cellebroersstraat 16, 1000 Brussel, tel.: 02-513 15 10, fax: 02-513 98 28 en per e-mail: osbj@skynet.be

Het team herstelgerichte afhandelingen is te bereiken in de Ravenstraat 98 te Leuven, tel.: 016-58 36 25 (e-mail: osbj.herstel@chello.be)

Mia CLAES

In naam van de veiligheid: de installatie van een jeugdgevangenissen

EEN KRITISCHE REFLECTIE OVER DE RECENTE GEBEURTENISSEN IN DE JEUGDBIJSTAND

De situatie in de jeugdbijstand stond reeds lange tijd op springen. In januari 2002 is de bom gebarsten. De jeugdrechters hebben bij gebrek aan plaatsingsmogelijkheden jonge minderjarige delinquenten – zoals de pers deze jongeren graag benoemt – vrijgelaten. Een minderjarige drugdealer en een jongere beschuldigd van moordpoging, werden op vrije voeten gesteld totdat er een mogelijkheid tot plaatsing was.

Op 1 januari 2002 werd artikel 53 van de Wet op de jeugdbescherming afgeschaft. Dit artikel gaf aan de jeugdmagistraten de mogelijkheid om minderjarigen die een als misdrijf omschreven feit pleegden bij voorlopige maatregel *1 dag tot maximaal 15 dagen op te sluiten in een Huis van Arrest* als alle andere plaatsingsmogelijkheden uitgeput waren.

De afschaffing van dit artikel heeft een permanent acute situatie scherp naar voren gebracht. Al jaren melden jeugdrechters, Comités Bijzondere Jeugdzorg en consulentes van de Sociale Diensten bij de Vlaamse Gemeenschap dat er een schrijnend tekort is aan mogelijkheden tot opvang en begeleiding van jongeren in een problematische opvoedingssituatie en jongeren die als misdrijf omschreven feiten pleegden. Een voorzitter van een comité drukte het als volgt uit: "Wij kunnen geen beleid meer voeren, we nemen wat er vrij is. Als we b.v. voor een jongere een bepaalde residentiële plaatsing vragen dicht bij huis, en deze is niet voorhanden, moeten we wel tevreden zijn met een plaatsing in een residentieel centrum dat soms veel verderaf ligt."

Al jaren signaleren de voorzieningen dat ze overvol en overvraagd zijn. Wachtlijsten van vijf tot zes maanden bij thuisbegeleidingsdiensten zijn geen uitzondering meer. Residentiële voorzieningen kunnen ongeveer één derde van de jongeren opnemen voor wie plaatsing wordt gevraagd. Er ontwikkelt zich een maatschappelijk probleem waarmee we ons in de toekomst zeer ernstig zullen moeten inlaten. Als we dit niet doen zal het als een boemerang het gelaat van

onze samenleving verwonden en ieder van ons zal er door geraakt worden.

Dit maatschappelijk probleem heeft vele aspecten en raakt alle sectoren van onze samenleving. Het is dus niet enkel aan de jeugdbijstand om dit probleem te definiëren en aan te pakken. Onze sector is echter zeer gevoelig voor de uitingen van wat er misloopt in onze samenleving. De kwetsbare jongeren waarmee en de contexten waarin wij werken geven zeer snel uiting aan wat fout zit in onze samenleving. Het is hier echter niet de plaats om een indringende maatschappelijke analyse te maken. Wij beperken ons tot het aangeven van een tweetal evoluties.

Ten eerste wordt de toenemende uitsluiting uit onze prestatiegerichte maatschappij op vlak van tewerkstelling en binnen onderwijs met zijn afvallings- en degradatiesysteem al decennia lang gevoeld.

De laatste jaren is de uitsluiting uit de hulp- en dienstverlening echter sterk toegenomen. Deze uitsluiting wordt heel dikwijls door de hulpverleners niet of onvoldoende onderkend. Vele jongeren voelen zich o.m. door de vele uitsluitingen, niet meer gesitueerd in onze samenleving. Ze voelen zich gedesintegreerd. Ook binnen het gezin en familie worden ze als gevolg van echtscheidingen vaak geconfronteerd met verschillende breuken. Ze zijn de band met zichzelf, de familie, de samenleving (school, werk, hulpverlening, enz.) en het ons overstijgend geheel verloren (de-linquere = de band is verbroken).

Een tweede evolutie is dat onze welzijnssamenleving een risicosamenleving is geworden. Hierdoor is de reflex naar zekerheid sterk toegenomen. Wit-zwart redeneringen, 'oneliners' zoals *"sluit de criminelen op en wij zijn er vanaf"* zijn weer in. Veiligheid is een maatschappelijk thema geworden waar we niet meer omheen kunnen en dat andere thema's zoals hulpverlening en begeleiding verdringt.

Het feit dat uitsluiting als thema binnen de hulpverlening jarenlang zelfs door de Minister van Welzijn onvoldoende werd onderkend, heeft bijgedragen tot een escalatie van het probleem. Uitsluiting van begeleiding ontnaemt jongeren kansen waar ze recht op hebben en leidt bij ouders tot woede en ontgoocheling. Wanneer jeugdrechters en comitésleden niet langer adequaat kunnen optreden daar waar het voor de maatschappij een noodzaak is, leidt dit in een eerste fase tot ontgoocheling, later tot woede, om uiteindelijk binnen het gerechtelijk systeem en de hulpverlening te resulteren in apathie. In deze fase zijn we nu beland. De tijd werd stil-aan rijp voor veiligheid en zekerheid.

De jeugdmagistraten hebben met hun optreden waarbij ze 'jonge delinquenten' terug de straat opjoegen, een centrale zenuw van onze samenleving geraakt, nl. de veiligheid van de burger. In naam van de veiligheid kan momenteel zeer veel. In de VS kan de begroting voor defensie in één klap met 15 % opgetrokken worden ten koste van sociale investeringen en investeringen in het milieu. **In België kunnen de federale regering en de deelregeringen een jeugdgevangenis installeren en de discussie omtrent een voorontwerp van wet voor de hervorming van de Wet op de jeugdbescherming weer op gang brengen, dit alles op welgeteld drie dagen.**

Het voorontwerp van wet dat voorlag was nochtans volledig geblokkeerd op politiek niveau. Vooral de installatie van een vijftal detentiecentra voor minderjarigen op federaal niveau vond bij geen enkele adviserende instantie of organisatie steun.

De auteur, advocaat-generaal Christian MAES, zei enkele maanden geleden over dit voorstel dat het klinisch dood was. De Vlaamse en de Franse Gemeenschapsregering hadden fundamentele kritiek geuit en betwistten de bevoegdheid van de Minister van Justitie voor het exclusief oprichten van detentiecentra voor jongeren. Zelfs de Hoge Raad voor Justitie liet zich bijzonder kritisch uit over dit aspect van het voorontwerp. Wij citeren Kristine KLOECK, voorzitter van deze raad (Nieuwsbrief december 2001 'V.Z.W. Jongerenbegeleiding') *"De Hoge Raad voor Justitie is tevreden dat er een wetsvoorstel op tafel ligt omdat de minister daarmee tegemoet komt aan een algemeen erkende noodzaak tot hervorming van het beschermingsmodel van de wet op de jeugdbescherming van 1965."* Maar de plannen voor federale jeugdgevangenissen vinden geen genade in de ogen van de Hoge Raad. *"Opsluiting in federale gesloten instellingen zal gezien worden als een signaal van afschrijving en uitsluiting, met stigmatiserende gevolgen voor de jongere, ook na zijn minderjarigheid."*

"Het nog onbekende kostenplaatje is maatschappelijk niet te verantwoorden, vooral als men weet dat er aan Vlaamse zijde bestaande gesloten gemeenschapsvoorzieningen zijn."

"Bovendien moet de federale overheid sowieso met de gemeenschappen samenwerken, want je moet iets doen met deze jongeren: er moet gewerkt worden aan hun reïntegratie en dat aanbod moet van de gemeenschappen komen, dat is hun bevoegdheid."

Daarom ziet de Hoge Raad van Justitie twee mogelijkheden:

1. ofwel dienen ernstige jeugddelinquenten in gesloten jeugdinrichtingen te worden opge-

vangen, gekoppeld aan een gestructureerd overleg tussen de federale justitie en de gemeenschappen, zoals dit vandaag het geval is (bestaande Vlaamse en Waalse voorzieningen worden aangepast);

2. ofwel moeten er gespecialiseerde instellingen komen onder het gemeenschappelijk beheer van Justitie en de gemeenschappen (nieuwe voorzieningen).

“Het gaat om een kleine groep van weliswaar ernstige jeugddelinquenten”, aldus de Hoge Raad van Justitie. “Schrijf ze echter niet af voor ze volwassen zijn, maar probeer de samenwerking met de gemeenschappen te verbeteren want deze loopt nu mank. De jeugdrechters klagen dat de gemeenschapsinstellingen een veel te beperkte capaciteit hebben en dat de duur van het verblijf er veel te kort is om er iets mee te bereiken. Oké, doe dus wat aan de dialoog tussen justitie en de gemeenschappen. Bouw die structuren uit, en op gelijkwaardige basis, opdat de jeugdrechters niet in de kou blijven staan.”

Ondertussen heeft de Raad van State justitie bevoegd verklaard om jeugddetentiecentra op te starten in het kader van de veiligheid (advies van Raad van State nr. 32.467-VR van 9 november 2001). De hulpverlening en reïntegratie blijven evenwel de opdracht van de gemeenschappen. De weg lag open om een ander voorstel te realiseren, met name het oprichten van gespecialiseerde instellingen onder het beheer van Justitie, met een inbreng van de gemeenschappen op het vlak van de hulpverlening. De uitwerking van dit voorstel bleef echter uit totdat de jeugdmagistraten de zaak forceerden. Het grote probleem zat volgens de Hoge Raad van Justitie vooral in de gebrekkige samenwerking tussen het federale en gemeenschapsniveau. Wij voegen daar de ongevoeligheid op Vlaams niveau aan toe, in het tijdig onderkennen van de algemene problematiek die zich aan het afspelen is op het vlak van de jeugdbijstand en meer specifiek de problematiek van de jongeren die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd.

Met hoogdringendheid kwamen de bevoegde ministers van beide regeringen samen om in naam van de veiligheid van de burger een oplossing te vinden.

Wat was het resultaat van het overleg dat op 28 januari jl. plaatsvond onder het voorzitterschap van Eerste Minister Guy VERHOFSTADT? Wij baseren ons hiervoor op een ministerieel schrijven d.d. 1 februari 2002 van de Minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen Mieke VOGELS aan de leden van de Vlaamse Regering. Dit schrijven luidt als volgt:

“Onder het voorzitterschap van de Eerste Minister Guy VERHOFSTADT had op maandag 28 ja-

nuari 2002 een eerste interministerieel overleg inzake jeugddelinquentie plaats met de Minister van Justitie, Marc VERWILGHEN en de beide gemeenschapsministers bevoegd voor bijstand aan personen, Minister Nicole MARÉCHAL en Minister Mieke VOGELS.

Het daar bereikte akkoord bevat een aantal afspraken:

- er komt zo snel mogelijk een bijkomende gesloten instelling voor een vijftigtal jongeren. De federale overheid levert het gebouw en zorgt voor de beveiliging en de logistiek, de gemeenschappen staan in voor de maatschappelijke hulp- en dienstverlening. Federaal wordt hiervoor op zeer korte termijn een wettelijke basis gecreëerd; voor de uitvoering wordt een samenwerkingsakkoord tussen de federale overheid en de gemeenschappen afgesloten;
- er wordt federaal versneld werk gemaakt van een nieuw jeugdrecht. Dit is noodzakelijk om de jeugdrechters meer en betere instrumenten te geven om ‘recht’ te spreken. Zo kunnen ze bijvoorbeeld meer de nadruk leggen op alternatieven of herstelgerichte afhandeling. Via een jeugdrecht krijgen jongeren ook meer rechtswaarborgen. Deze bespreking moeten leiden tot een akkoord over de principes van dit gewijzigd jeugdrecht. De op korte termijn te ontwikkelen, wettelijke basis voor de op te richten gesloten instelling dient volledig integreerbaar te zijn in dit nieuwe jeugdrecht;
- de uitstroom in de gesloten gemeenschapsinstellingen en de nieuw op te richten gesloten instelling wordt bevorderd door jongeren die daar in feite niet thuis horen er weg te halen, zoals drugverslaafden, psychiatrische patiënten en vluchtelingen. Zij zullen vlugger georiënteerd worden naar meer aangepaste of aan te passen federale of Vlaamse voorzieningen;
- Premier VERHOFSTADT neemt het voorzitterschap van deze ‘Task Force’ waar. Deze interministeriële conferentie brengt de federale ministers van Justitie, Sociale Zaken, Volksgezondheid, Maatschappelijke Integratie en Binnenlandse Zaken en de gemeenschapsministers bevoegd voor welzijn samen. Deze Task Force zal de gemaakte afspraken verder uitwerken en opvolgen.”

Uit dit verslag leren we dat de federale overheid zorgt voor de gebouwen, de beveiliging en de logistiek, terwijl de gemeenschappen instaan voor de maatschappelijke hulp- en dienstverlening. Voor de uitvoering wordt een samenwerkingsakkoord gesloten tussen de regeringen.

Gezien het advies van de Raad van State beschouwen we het voorstel van de regering als

het meest optimale dat in de gegeven omstandigheden kon bereikt worden.

Een absolute voorwaarde hierbij is echter de gelijkwaardigheid van alle partners, opdat hulpverlening, constructief sanctioneren, herstel naar het slachtoffer en de samenleving én veiligheid op een verantwoorde wijze aan bod kunnen komen. **Omdat dit voorstel niet geboren is uit een bekommernis voor de jongeren, zijn context en het slachtoffer, maar uit veiligheids-overwegingen, zal de uitvoering ervan met een zeer waakzaam oog dienen gevolgd te worden.** Zo zal de reïntegratie niet volstaan met het aanstellen van twee maatschappelijk werkers die deze 58 jongeren dienen te reïntegreren in de samenleving.

Wij pleiten hier voor het afsluiten van samenwerkingsverbanden, tussen dit detentiecentrum en de regionaal gesitueerde voorzieningen van de jeugdbijstand, die zich openstellen voor de begeleiding en integratie van jongeren die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd. Wij hadden liever gezien dat de Vlaamse Regering de plaatsen in de gesloten afdeling van de gemeenschapsvoorzieningen met een 40-tal plaatsen uitbouwde. De Vlaamse Regering biedt namelijk de meeste waarborgen voor een aanpak van jeugddelinquentie, waarbij hulpverlening en veiligheid goed gecombineerd worden. De Vlaamse Regering heeft hier wel een kans gemist door onvoldoende te investeren in de uitbreiding van de bestaande gesloten gemeenschapsinstellingen.

Een tweede opvallend feit is dat de federale regering beseft dat er nog geen wettelijke basis is voor de installatie van dergelijke detentiecentra voor minderjarigen. Als ze vanaf einde februari 2002 deze jongeren zullen opsluiten in een 'geïmproviseerd containerkamp', zoals in de krant De Standaard van 7 februari jl. werd gemeld, zou een pientere advocaat de vrijlating kunnen eisen omdat de federale overheid nog niet bevoegd is voor de oprichting van een federale instelling voor de opsluiting van minderjarigen. Zij heeft geen wettelijk kader dat dit nu toelaat. Bovendien geeft het te denken dat men zelfs maar overweegt om jongeren in een 'containerkamp' op te sluiten. Wij hopen dat de regering niet zal overgaan tot dergelijke praktijken. Opsluiting kan bij jongeren een stigmatisering teweeg brengen die hun verdere toekomst ernstig hypothekeert. Waarom zouden we bij minderjarigen de mensenrechten met voeten treden, daar waar voor de volwassen gedetineerden een uitgewerkt detentierecht bestaat? Mocht een jeugdrechter beslissen om een jongere op te sluiten, dan adviseren wij iedere advocaat, alleen al uit respect voor de rechten van de mens, om in

beroep te gaan bij het Europees Hof te Straatsburg. Hij zou er mijns inziens gelijk halen. Op het moment van het schrijven van deze tekst ligt een wetsvoorstel klaar i.v.m. de opsluiting van minderjarigen in de federale instelling te Everberg.

Een derde vaststelling is dat de ministers spreken over jeugdrecht en niet over een herstelgericht jeugdsanctierecht. Wij hopen nochtans dat het voorontwerp van Minister VERWILGHEN als vertrekpunt zal dienen voor de bespreking van dit nieuwe jeugdrecht. Voor de eerste maal in de geschiedenis van de jeugdbijstand kregen wij zo'n degelijk uitgewerkt en gefundeerd voorontwerp, waarbij de jeugdrechter en de sector heel wat meer mogelijkheden geboden worden om adequaat in te spelen op het fenomeen jeugddelinquentie en dat los gekomen is van het zuivere beschermingsmodel.

Wij hopen dat de regering deze opdracht die ze zichzelf opgelegd heeft zeer ernstig neemt en met bekwame spoed uitvoert. Het feit dat er op 5 februari jl. een interministeriële ontmoeting is doorgegaan en dat de afspraken tussen de ministers nauwgezet opgevolgd worden, wijst alvast in die richting. Hopelijk vloeit er ook een blijvende structurele samenwerking uit voort. Op de uitkomst van de vergadering hebben we momenteel nog geen zicht.

Wat is Minister VOGELS verder nog van plan?

De minister wil bijkomende maatregelen treffen om de instroom en de uitstroom van de Vlaamse gesloten voorzieningen te bevorderen:

1. organisatie van bijkomende gesloten capaciteit in de gemeenschapsinstelling De Zande te Ruiselede. De capaciteit zou er worden opgetrokken tot 80 plaatsen waarvan 26 gesloten en 54 open;
2. gestructureerd kortdurend residentieel verblijf in de private voorzieningen. Het opzet is de jongeren na een kort verblijf in de gemeenschapsvoorzieningen te kunnen opvangen in een kortdurend residentieel verblijf in categorie *1bis* – voorzieningen die zich nu reeds speciaal richten naar de moeilijkere jongeren. Het begeleidingsaanbod kan er zeer divers zijn met inbegrip van trajectbegeleiding;
3. uitbreiding van de opvang van niet begeleide minderjarigen in de private voorzieningen. Daarvoor komen 20 plaatsen bij in erkende voorzieningen.

Dit alles maakt een investering uit van ongeveer € 3 miljoen. Had het een beetje meegezeuten voor de heer Rombouts van de Post dan had hij als ontslagvergoeding ongeveer evenveel gekregen (€ 2,48 mio) als de sector jeugdbijstand

om het probleem van de jeugddelinquentie op te lossen voor Vlaanderen.

Wij vinden het, gezien deze zeer beperkte kredieten, toch goede initiatieven. Vooral de mogelijkheid om flexibel te kunnen werken met de jongere en zijn omgeving is een goede zaak. Alleen zijn de middelen veel te beperkt. Ze zijn ervan overtuigd dat men het probleem van deze jongeren zal kunnen oplossen door op korte termijn hier en daar wat plaatsen bij te creëren (26 voor het jaar 2002) of om te bouwen (80).

In het verleden investeerde de Vlaamse Regering vanaf de begroting 2000 reeds € 7 436 806. Dit heeft zeker bijgedragen tot een deeloplossing van de problematiek. We blijven echter stellen dat er hiermee onvoldoende ingegaan wordt op de fundamentele problematiek die er in de sector en in de maatschappij leeft, **namelijk de desintegratie van ons sociaal weefsel waarbij de sociale uitsluiting (er niet meer bij horen) prioriteit nr. 1 geworden is.**

Wanneer we daarvan doordrongen zijn, zullen we misschien niet meer vragen om méér **residentiële** plaatsingsmogelijkheden, laat staan om jeugdgevangenissen voor onze jongeren. Dergelijke initiatieven sluiten de jongeren nog meer uit van onze samenleving en installeren bijkomende breuken in hun sociaal netwerk. Daarom zou het wenselijk zijn dat de Vlaamse Regering meer investeert in initiatieven die het sociale netwerk van de jongeren en hun gezinnen verstevigen. Gelukkig leeft bij de Vlaamse Regering de overtuiging dat jeugddelinquentie vanuit verschillende sporen moet aangepakt worden, nl. hulpverlening, herstel, constructief sanctioneren en veiligheid van personen en samenleving.

Wij hopen dat men ook gevoelig zal zijn voor deze goed bedoelde kritische bedenkingen. We wensen de regering in ieder geval succes bij de uitvoering van de 'In naam van de veiligheid' genomen beslissingen.

Willy VANDAMME
Voorzitter werkgroep
jeugdsanctierecht Vlaanderen

De federale wetgeving inzake jeugdbescherming in 2001

In de rubriek 'Jeugdbescherming' wordt traditioneel een kort overzicht gegeven van de nieuwe wetgeving die rechtstreeks of onrechtstreeks relevant is voor deze sector. Deze goede traditie werd vorig jaar voortgezet met een bespreking van de periode 1997-2001. Ditmaal wordt het jaar 2001 overlopen.

1. JEUGDBESCHERMINGSWET

Advies van de Hoge Raad voor de Justitie over het 'voorontwerp van wet houdende antwoorden op delinquent gedrag door minderjarigen'

Op 12 december 2001 bracht de Hoge Raad voor de Justitie advies uit over het recente voorontwerp van wet 'houdende antwoorden op delinquent gedrag door minderjarigen' (ondertussen bekend als het 'ontwerp MAES'). Hierna worden de krachtlijnen van het advies toegelicht. Het advies is verkrijgbaar bij de Hoge Raad voor de Justitie, Louizalaan 65/b1 te 1050 Brussel, tel.: 02-535 16 16, fax: 02-535 16 20, e-mail: info@hrj.be.

1.1. Naar een nieuw jeugdsanctierecht?

Terwijl de Jeugdbeschermingswet van 1965 nog hoofdzakelijk geconcentreerd werd vanuit het 'beschermingsmodel' (de vermoede onverantwoordelijkheid van jongeren, die een bevoogdende benadering verantwoordde), schakelt het wetsontwerp over op een 'constructief gepersonaliseerd model' dat een meer strafrechtelijk georiënteerde aanpak voorhoudt. Hierbij wordt evenwel nog steeds naar een zeker evenwicht gestreefd tussen enerzijds penalisering en bescherming van de maatschappij en anderzijds positieve toekomstgerichte interventies door de jeugdgerechten. Daarbij wordt overgestapt op een meer kritische en realistische benadering van de zogenaamde onverantwoordelijkheid van de jongere, maar tegelijk blijft het accent liggen op hulpverlening en op heropvoeding, vorming en participatie van de jongere om zijn maatschappelijke reïntegratie te bevorderen. Het voorontwerp blijft opteren voor het behoud van een apart jeugdrecht en heeft alleszins niet de intentie om te verglijden in een algemene 'penaliseringstendens'.

Mede op deze basis wordt in het voorontwerp een duidelijk onderscheid gemaakt tussen *maatregelen, sancties en straffen* (naargelang het essentiële kenmerk van de interventie) en verdient het volgens de Hoge Raad aanbeveling om een maatregel die als *straf* bedoeld is, dan ook deze benaming toe te kennen. Het is immers al te hypocriet dat bijvoorbeeld opsluitingen in een gesloten instelling – die eerder gericht zijn op maatschappijbescherming dan op bescherming van de jongere – zouden blijven kaderen in het inmiddels ontoereikend geworden beschermingsmodel, terwijl deze zogenaamde beschermingsmaatregelen door de jongere duidelijk als straf ervaren worden. Niets anders dan een krachtdadige en tegelijk probleem- en oplossingsgerichte aanpak van ernstig jeugddelin-